

dosarul nr. 3ra-145/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Vatamaniuc Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Frigoservice” în proces de lichidare, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 18 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă

La 25 ianuarie 2017 Vatamaniuc Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Frigoservice” în proces de lichidare, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 29 august 2010 a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani cerere cu privire la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, anexând documentele necesare de confirmare a stagiului și venitului asigurat din care s-au plătit contribuții de asigurări sociale și care constituiau baza de calcul a pensiei.

A menționat că la momentul depunerii cererii la 29 august 2010, nu au fost anexate certificatele de salariu de la SA „Frigoservice”, pe motiv că nu le putea găsi.

Ulterior, fiind găsite, la 30 mai 2014 a adresat către CTAS cerere pentru a-i fi recalculat cuantumul pensiei cu includerea în stagiul de cotizare și recalculare a coeficientului individual a salariului de la SA „Frigoservice”.

A declarat că inițial pensia a fost stabilită în mărime de 594,62 de lei, deoarece CTAS nu a luat în calcul toate certificatele de salariu și anume certificatele de salariu nr. 48, nr. 49, eliberate de SA „Frigoservice”, invocându-se motivul imposibilității verificării acestora.

Urmare a acestui fapt, a depus o cerere suplimentară către CNAS în vederea înlăturării încălcărilor și omisiunilor admise de către subdiviziunea CTAS aflată în subordinea nemijlocită.

Prin răspunsul nr. V-1449/16 din 28 decembrie 2016 CNAS i-a comunicat că cererea este neîntemeiată și depusă tardiv.

Reclamantul nu este de acord cu corectitudinea calculării pensiei, deoarece la stabilirea coeficientului individual nu a fost inclusă perioada de activitate în anii 1988-1997 la SA „Frigoservice”, confirmate prin înscrierea în carnetul de muncă și certificatele anexate.

A comunicat că alegațiile colaboratorilor CTAS, precum că ar fi necesară verificarea documentelor care au servit drept bază pentru eliberarea certificatului, nu au un temei juridic, deoarece dânsul nu poartă nici o vină pentru faptul că întreprinderea s-a lichidat și nu s-au păstrat cărțile de salariu.

A susținut că în contextul obligării recalculării pensiei anume din data de 30.05.2014 și obligarea CNAS de a achita diferența pensiei de la momentul depunerii cererii de recalculare a pensiei (30.05.2014), până la momentul emiterii hotărârii în cauză, conform art. 32 alin. (6) din Legea privind pensiile asigurărilor sociale, în cazurile în care au fost depășite termenele de depunere a cererii prevăzute la alin. (4) lit. a), b) și c), pensia se acordă de la data prezentării ultimului act necesar. Or, certificatele de salarizare au fost prezentate la 30.05.2014, aceasta fiind considerată data prezentării ultimului act necesar.

A relevat că conform art. 30 alin. (2) din Legea privind pensiile de asigurări sociale, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

A reținut că legea incumbă autorităților în cadrul procedurii de contencios administrativ sarcina de a proba că actul celor din urmă este legal, precum și de a realiza propria investigație în sensul verificării autenticității actelor prezentate.

A declarat că prin refuzul oferit de CNAS și respingerea efectivă a certificatelor de salarizare, ultima nu și-a îndeplinit sarcinile pozitive stabilite de lege prin a demonstra legalitatea deciziei de refuz și că certificatele prezentate nu ar fi veridice.

A solicitat recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-1449/16 din 28.12.2016 cu privire la neinclusiunea stagiului de cotizare realizat până la adresarea după pensie pentru perioada 1988-1997 în cadrul SA „Frigoservice” și neinclusiunea ilegală în calculul venitului mediu asigurat și realizat la determinarea coeficientului individual conform certificatelor de salariu nr. 48 și 49 din 16.03.1998 eliberate de SA „Frigoservice”; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, începând cu data de 30.05.2014, cu includerea stagiului de cotizare pentru perioada 1988-1997 la SA „Frigoservice”, conform certificatelor nr. 48 și 49 din 16.03.1998, ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberat de organele abilitate; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite în beneficiul său diferența pensiei, de la momentul depunerii cererii de recalculare a pensiei și anume 30.05.2014, până la momentul emiterii hotărârii de judecată.

Prin hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă integral; s-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-1449/16 din 28.12.2016; s-a obligat Casa Națională de Asigurări

Sociale să efectueze recalcularea pensiei pentru limită de vârstă stabilită lui Vatamaniuc Ion, ținând cont inclusiv de stagiul de cotizare realizat în perioada 12 aprilie 1988-17 noiembrie 1997, cu achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită anterior, începând cu data de 30 mai 2014.

Prin hotărârea suplimentară din 14 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei pentru limită de vârstă stabilită lui Vatamaniuc Ion, ținând cont inclusiv de venitul asigurat realizat în perioada 12 aprilie 1988-17 noiembrie 1997, confirmat prin certificatele de salarizare nr. 48 și 49.

La 13 februarie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 14 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 18 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Instanța de apel a menționat că actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, prevăzut la pct. 21 alin. (1) din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03.05.2000, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazul în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau în care lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordin, conturile personale, statele de salarii, legitimații, referințele, contractele și acordurile de muncă în scris având note referitoare la realizarea acestora, foile matricole și listele-formular, carnetele de membru al artelurilor cooperatiste de producție și alte documente ce conțin informații referitor la perioada de muncă.

În acest sens Curtea de Apel Chișinău a menționat că inițial dreptul la pensie pentru limită de vârstă a reclamantului a fost stabilit prin decizia nr. 2246 din 08.11.2010 a CTAS.

Ulterior, în temeiul art. 33 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, care prevede că reexaminarea drepturilor la pensie este posibilă în virtutea apariției unor noi circumstanțe care au existat până la acordarea dreptului la pensie, la 30 mai 2014, reclamantul a prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale certificatele de salarizare și carnetul de muncă pentru a confirma stagiul de cotizare și perioada contributivă, din perioada 1988-1997, care este o perioadă anterioară apariției sistemului evidenței individuale a contribuțiilor și a cerut reexaminarea drepturilor la pensie în virtutea acestor circumstanțe.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că cadrul normativ existent la etapa depunerii cererii de reexaminare a pensiei prevedea posibilitatea recalculării pensiei pentru limită de vârstă pentru perioadele anterioare implementării evidenței individuale pe baza înscrierilor în carnetul de muncă, cât și a oricăror acte confirmative, eliberate de către întreprinderile în cadrul cărora at fi activat solicitantul în perioada de referință.

Curtea de Apel Chișinău a remarcat că certificatele de salarizare nr. 48 și nr. 49, cât și carnetul de muncă, prezentate de Vatamaniuc Ion, sunt semnate și

ștampilate de către administratorul și contabilul-șef al SA „Frigoservice”, fapt care corespunde rigorilor legale în vigoare la data prezentării.

Instanța de apel a respins alegațiile apelantului referitor la inadmisibilitatea acțiunii pe motivul existenței unei hotărâri judecătorești definitive cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri. Or, după cum s-a constatat din actele cauzei obiectul litigiului în speță se referă la decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-1449/16 din 28 decembrie 2016, iar hotărârea din 08 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău a vizat respingerea ca fiind tardive a unor pretenții ce aveau ca obiect un act administrativ distinct de cel dedus prezentului litigiu.

La 15 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 18 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că există o hotărâre rămasă irevocabilă cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri și dintre aceleași părți emisă de către Judecătoria Centru mun. Chișinău. Prin urmare, în opinia recurentului acțiunea urma a fi declarată inadmisibilă conform art. 207 alin. (3) Cod administrativ.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel,

dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 18 septembrie 2019. Prin poșta electronică se atestă că decizia instanței de apel a fost transmisă către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 23 octombrie 2019. Prin urmare, recursul depus la data de 15 noiembrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru